

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a Mgr. Evy Kyselé v právní věci žalobce: **O. B.**, zast. JUDr. Jitkou Šmídovou, advokátkou, se sídlem v Praze 3, Koněvova 150, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2003, č. j. 7 Az 130/2003 – 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokátky JUDr. Jitky Šmídové **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

V záhlaví označeným rozsudkem Městského soudu v Praze byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2003, č. j. OAM-728/VL-07-P11-2001, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen zákon o azylu), neuděluje a na cizince se podle § 91 téhož zákona nevztahuje překážka vycestování. Ve věci bylo rozhodnuto podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, protože žalobce stanovené lhůtě nevyjádřil nesouhlas s takovým postupem, ač byl soudem v tomto směru poučen, a žalovaný s tím výslovně souhlasil. V odůvodnění rozsudku ve vztahu k souzené věci soud uvedl, že výkon základní

vojenské služby, jíž se žalobce ve své vlasti obával, je jednou z povinností vyplývajících ze státoobčanského svazku a nelze v ní tedy spatřovat pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Taková povinnost dopadá na občany jednotlivých států bez ohledu na jejich náboženství, národnost, rasu, příslušnost k určité sociální skupině nebo zastávání politických názorů. Ani špatná ekonomická situace žalobce a jeho rodiny, která mu znemožňovala studium na vysoké škole, není důvodem pro udělení azylu a v tomto směru ani není právně významné, že se žalobce narodil na území České republiky. Proto se soud ztotožnil s názorem žalovaného správního orgánu, že žalobcovy důvody nelze podřadit pod ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Podle obsahu správního spisu není žalobce rodinným příslušníkem osoby, které by byl azyl udělen, proto nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu. Na udělení humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona není právní nárok a je na posouzení správního orgánu, do jaké míry skutečnosti uváděné žalobcem posoudí jako okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jelikož se rozhodování o tom, zda bude udělen humanitární azyl, děje v absolutní volné úvaze správního orgánu, nejde o právo, na němž by mohl být žalobce zkrácen. Z informací o zemi původu ani z údajů uvedených žalobcem soud neshledal, že by mu svědčily překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Soud označil postup žalovaného, kdy při zjišťování skutečností, které by odůvodňovaly udělení azylu, vzal za základ výpověď žalobce, již posoudil na pozadí zpráv o zemi jeho původu, zejména Zprávy o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2001 ze 4. 3. 2002, za správný. Informace, jež byly podkladem pro rozhodnutí žalovaného, měl žalobce možnost prostudovat, popřípadě navrhnout jeho doplnění, což však odmítl, jak je patrné z protokolu o pohovoru. Námitku žalobce vznesenou v žalobě shledal soud neopodstatněnou, stejně jako jeho tvrzení, že jeho žádost o udělení azylu byla zamítnuta z důvodu zastávání politických názorů ve státě, jehož občanství má. Nikdy totiž nebyl členem žádné politické strany a nevyvíjel žádnou politickou aktivitu. Podle soudu žalovaný nepochybil ve skutkových zjištěních ani jejich hodnocení a právním posouzení, proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Včasnou kasační stížností žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl tento rozsudek z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) (nesprávné právní posouzení soudem) a b) (vady správního řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí, které byly žalobou důvodně vytýkány a soud měl proto napadené rozhodnutí žalovaného zrušit) s. ř. s.

Vytýkal soudu i žalovanému, že při posuzování jeho případu vycházely ze Zprávy o situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2001 vydané Úřadem pro demokracii, lidská práva a práci Ministerstva zahraničí USA ze 4. 3. 2002 a aktuálních informací z databáze České tiskové kanceláře (ČTK), protože má pochybnosti o objektivitě americké administrativy a má za to, že nelze jako důkaz proti němu použít materiály pocházející od státu, který není ani zemí jeho původu ani státem, kde o azyl žádá. Databázi ČTK považuje za sumář subjektivních dojmů jejích pracovníků, kteří ani nemají postavení znalce, aby mohly být jejich závěry akceptovány. Svě slyšení v rámci pohovoru nepovažoval za vyčerpávající v oblasti, na kterou míří § 12, resp. § 14 zákona o azylu. Podle jeho názoru má správní orgán dbát ustanovení § 3 odst. 1 až 4 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále též „správní řád“, „s. ř.“) a soud má věc zkoumat s ohledem na § 2 s. ř. s. Žalovaný i soud se měly jeho věci svědomitě a odpovědně zabývat a použít nejvhodnějších prostředků, které vedou ke správnému vyřízení věci (§ 3 odst. 3 s. ř.), měly dosáhnout spolehlivého zjištění věci (§ 3 odst. 4 s. ř.) za úzké součinnosti se stěžovatelem a žalovaný mu měl dát příležitost účinně hájit jeho práva a zájmy (§ 3 odst. 2 s. ř.). Žalovaný se měl zejména pečlivě věnovat návaznosti jeho výpovědi na ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu. Nepostačuje, pokud žalovaný vycházel z výše uvedených materiálů, k nimž stěžovatel vznesl výhrady.

Stěžovatel má za to, že byl zkrácen na svých právech tím, že se žalovaný podrobněji nezabýval jeho výpovědí i ve světle § 14 zákona o azylu a v odůvodnění se s touto otázkou náležitě nevypořádal. Žalovaný (a následně i soud) se touto otázkou měl zabývat a vyložit argumenty, proč u něho neshledává okolnosti odůvodňující aplikaci tohoto ustanovení, to však neučinil a soud tuto jeho chybu nenapravil. Totéž platí o zhodnocení údajné neexistence překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu. Soud se dopustil stejné chyby jako žalovaný, když neshledal jeho odmítnutí nastoupit vojenskou základní službu důvodem pro udělení azylu. Je sice pravdou, že jde o jednu z povinností vyplývajících ze státoobčanského svazku, ale na druhou stranu nelze pominout, že demokratické země včetně České republiky mají ve svém právním řádu předpisy umožňující vykonat civilní službu, avšak Ukrajina nikoli. Žalovaný i soud pochybily, pokud se nezabývaly otázkou, zda má na Ukrajině možnost civilní službu nastoupit. Jinak by se zjistilo, že taková alternativa neexistuje, což by znamenalo, že by stěžovatel byl v případě povolání k výkonu základní vojenské služby podroben nucené službě (čl. 9 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Dále stěžovatel namítal, že se cítí být zkrácen na svém právu na spravedlivý proces tím, že bylo v jeho věci rozhodnuto postupem podle § 51 odst. 1 s. ř. s., tj. bez jednání. Byla mu tím odňata možnost vyjádřit se v tak závažné záležitosti. Má za to, že soud měl nařídít jednání a v jeho rámci doplnit správní řízení, jelikož to vyžadovala povaha věci a přispělo by se tak k jejímu objasnění. Argumentace v odůvodnění rozsudku soudu vykazuje podobnosti s odůvodněním rozhodnutí žalovaného a neobsahuje nic nového, což podle stěžovatele nasvědčuje tomu, že jeho případu nevěnoval soud náležitou pozornost. Žádal provedení důkazu svým výslechem. Navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, jakož i přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ustanovená zástupkyně se s podanou kasační stížností ztotožnila a podotkla, že z jejího obsahu jsou patrná tvrzení a důkazy, se kterými se soud nevypořádal, takže v odůvodnění jeho rozsudku chybí, což svědčí o tom, že soud i správní orgán v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věci, a proto jsou naplněny důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítala, že materiál vypracovaný nezávislým subjektem, z něhož žalovaný vycházel, je obecného rázu a nezohledňuje praktický každodenní život občanů na území Ukrajiny. Aby podklady co nejvěrněji odpovídaly aktuální situaci na Ukrajině, mělo by jich být co nejvíce. Vzhledem k důkazní nouzi soud na neúplně zjištěný skutkový stav aplikoval nesprávný právní názor, čímž naplnil ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatelem vytýkaná procesní pochybení soudu měla podle jejího názoru vliv na nesprávné posouzení celé záležitosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti nejprve uvedl, že výtky zde vznesené měl stěžovatel uplatnit v žalobě. Ke stěžovatelem zmiňovanému článku 9 odst. 1 Listiny základních práv a svobod připomněl jeho odstavec 2 písm. b), který říká, že nejen vojenská, ale i jiná služba stanovená zákonem namísto ní je ze zásady odstavce prvního, že nikdo nesmí být podroben nuceným pracím nebo službám, vyňata. Nesouhlasil ani s výtkou, že mu byla soudem odňata možnost jednat. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost. V reakci na doplnění kasační stížnosti advokátkou znovu zdůraznil, že stěžovatel nic z toho, co vytýkal postupu žalovaného správního orgánu, nevťelil do žaloby. Svou nedůvěru k materiálům americké administrativy měl příležitost poznamenat do protokolu o pohovoru a označil za mylný jeho názor na povinnosti správního orgánu v řízení o azylu při objasňování věci, pokud jím mělo být míněno, že měl být sugestivně dotazován na důvody, o kterých sám nehovořil nebo poučen o tom, jaké skutečnosti má uvádět, aby se svou žádostí o azyly úspěš. Žalovaný má za to, že výslechem stěžovatele zjistil všechno potřebné pro posouzení

důvodnosti jeho žádosti o azyl. K povinné základní vojenské službě, k jejímuž výkonu stěžovatel nebyl povolán, takže se žádného odmítnutí nástupu nedopustil, se již vyjádřil. Poznamenal, že možnost civilní služby, o kterou se však stěžovatel nezajímal, byla na Ukrajině zavedena již v roce 1991. Trval na zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost v tom rozsahu, v jakém bude shledána přípustnou.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady, k nimž by podle § 109 odst. 3 s. ř. s. musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předesílá, že jeho úkolem v tomto řízení je především přezkoumat, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. specifikované stěžovatelem.

Kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Stěžovatel sice napadl žalobou rozhodnutí žalovaného formálně v celém rozsahu, avšak žádal pouze, aby soud přezkoumal toto rozhodnutí v tom směru, zda byl správně zjištěn skutkový stav a také správně právně posouzen a nesouhlasil s tím, že jeho žádost o azyl byla zamítnuta, protože ve státě, jehož občanství má, zastává určité politické názory. Jelikož nezpochybňoval důkazní hodnotu zpráv obsahujících informace o Ukrajině, zemi jeho původu, na jejichž pozadí byla jeho žádost o udělení azylu posuzována, nevznášel výtky proti zaměření a průběhu jeho pohovoru s pracovníkem žalovaného, netvrdil, že by se žalovaný jeho žádostí nezabýval dostatečně svědomitě a pečlivě, že mu nebyla žalovaným dána příležitost hájit jeho práva a nezjišťoval podstatné skutečnosti v součinnosti s ním ani že by výrok o neudělení azylu podle § 14 a neexistenci překážek vycestování ve smyslu § 91 nebyly dostatečně odůvodněny, a rovněž nevytýkal žalovanému, že nezkoumal možnosti výkonu civilní služby na Ukrajině, nemohl Nejvyšší správní soud důvodnost těchto námitek z důvodu uvedeného v citovaném § 104 odst. 4 s. ř. s. posoudit. Předmětem přezkumu rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem je totiž na podkladě důvodů stěžovatelem v kasační stížnosti vymezených, podřaditelných pod některé z ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., posoudit, zda se soud správně, v souladu se zákonem vyrovnal se všemi žalobními body. V této fázi řízení nelze zkoumat postup žalovaného správního orgánu a jeho rozhodnutí z pohledu otázek, které krajský soud neřešil proto, že nic takového žalobce v žalobě nepožadoval.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel odešel ze své vlasti v srpnu roku 2000 jako turista hlavně proto, aby se podíval do České republiky, kde se narodil. O azyl požádal, protože se mu zde líbí, chtěl by zde studovat. Také očekával, že bude brzy povolán k nastoupení základní vojenské služby, kam však nastoupit nechtěl, protože v armádě není pořádek a od známých věděl, že se mnozí vracejí s úrazy a poraněními jako následky šikanování. Zda je možné na Ukrajině absolvovat náhradní vojenskou službu, nezjišťoval. Také uvedl, že je obtížné najít zaměstnání. Nedomníval se, že by mu po návratu do vlasti cokoli hrozilo, ale vrátit se nechce. Se zprávami o situaci na Ukrajině, jež měl žalovaný

k dispozici pro posouzení jeho žádosti se seznámit nechtěl, ani se vyjádřit ke způsobu jejich získání či navrhnout jejich doplnění.

Pokud jde o výtky formulované v kasační stížnosti, směřující vůči postupu a rozhodnutí soudu, lze uvést následující. Městský soud v Praze nepochybil, pokud dospěl po posouzení věci k závěru, že žalovaný správní orgán při zjišťování skutkového stavu věci správně vyšel ze skutečností, jež mu o motivech jeho odchodu z Ukrajiny a důvodech žádosti o azyl v České republice sdělil sám stěžovatel a pouze podpůrně použil zpráv o situaci v zemi původu. Řízení o udělení azylu je totiž specifické tím, že tvrzení žadatele o azyl hrají zcela zásadní roli a správní orgán z nich vždy vychází. Obsahují-li skutečnosti obecně podřaditelné azylovým důvodům, hodnotí je z hlediska pravdivosti a opatří si objektivní informace o zemi původu, které pak porovná s údaji sdělenými žadatelem a učiní celkový závěr. V této věci neměl Nejvyšší správní soud pochybnosti o náležitém zjištění skutkového stavu věci, neboť z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalovaný vycházel výhradně z tvrzení samotného žadatele o azyl (stěžovatele) a ty pak právně hodnotil. V tomto případě nelze hovořit o důkazní nouzi, neboť stěžovatel ve správním řízení několikrát vyjádřil, co ho k odchodu z vlasti a podání žádosti o azyl vedlo. Stěžovatel v průběhu celého správního řízení netvrdil, že by mu hrozilo nějaké pronásledování či že by z něho měl odůvodněné obavy. Svou vlast opustil z osobních důvodů, pro nespokojenost se zhoršenou ekonomickou situací rodiny, a hlavně proto, že se chtěl do České republiky, kde se narodil, podívat. O azyl požádal, aby zde mohl zůstat a studovat poté, co se mu tady zalíbilo. To však nejsou důvody z pohledu zákona o azylu relevantní. Netvrdí-li stěžovatel sám, že je pronásledován či má z pronásledování obavy, není důvod v tomto směru opatřovat nějaké důkazy. Nelze než vycházet z toho, že pronásledování vystaven není a nepociťuje ani odůvodněný strach, takže nemůže naplnit podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, který toto předpokládá.

Městský soud v Praze na podkladě obecně až vágně formulovaných žalobních výtek rovněž pečlivě zkoumal, zda byl správně zjištěný skutkový stav také náležitě právně posouzen a přitom se snažil i nad rámec svých povinností (zaměření přezkumu se odvíjí od formulace žalobních bodů) vysvětlit, proč žalobce nemohl být s důvody, které uvedl, v řízení o azylu úspěšný (podstata základní vojenské služby). Odkaz na článek 9 odst. 1 Listiny základních práv a svobod v kasační stížnosti nebyl případný, neboť jak žalovaný správně podotkl ve svém vyjádření, toto ustanovení se na výkon vojenské služby nebo jiné zákonem stanovené služby namísto té povinné vojenské, nevztahuje. Ve shodě s Městským soudem v Praze i se žalovaným pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že žádný ze stěžovatelem v průběhu správního řízení uvedených důvodů nelze podřadit pod ustanovení zákona o azylu umožňující azyl udělit. Stěžovatel netvrdil, že by byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod (naopak uvedl, že nebyl politicky aktivní) a nepociťoval ani odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů [§ 12 písm. a) a b) zákona o azylu]. Nebylo zjištěno, že by byl příbuzným osoby, jíž byl azyl udělen (§ 13 zákona o azylu) a neuvedl ani skutečnosti, jež by mohly být posouzeny jako důvody zvláštního zřetele hodné pro to, aby mu byl udělen humanitární azyl podle § 14 téhož zákona.

Udělení humanitárního azylu je, jak Městský soud v Praze ve svém rozsudku správně uvedl, zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, se judikatura soudů ustálila na názoru, že zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování

těch skutečností konkrétního případu, které nejsou právní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro rozhodnutí. Samotné rozhodnutí správního orgánu podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na konstantní judikaturu, připomínající mimo výše uvedeného také to, že na udělení azylu z humanitárních důvodů nemá žadatel subjektivní právo, a proto je vyloučeno, aby na něm mohl být negativním výrokem správního orgánu zkrácen. Jde o usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003 a mnohé další.

Správní orgán zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele (vycházel přitom výhradně z jeho vlastních vyjádření), tak i situaci v zemi původu, a pokud z nich nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, z mezí správního uvážení nevybočil. Tento závěr platí zejména proto, že stěžovatel sám v průběhu správního řízení ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu neuváděl. Nejvyšší správní soud souhlasí s Městským soudem v Praze, že žalovaný měl pro své rozhodnutí dostatek podkladů a věc posoudil v mezích stanovených zákonem. Ustanovení § 14 bylo do zákona o azylu, který jinak stanoví důvody pro jeho udělení velice přísně a vypočítává je taxativně, vloženo proto, aby v případě nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 tohoto zákona bylo možno zohlednit jak skutečnosti v době přijetí zákona o azylu předvídatelné a obecně vnímané jako pro udělení azylu z humanitárních důvodů obvyklé (např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i situace, které předvídatelné nebyly. V každém případě se vždy bude jednat o azylový důvod navýsost výjimečný. Důvody, které stěžovatel v průběhu celého správního řízení uváděl, nejsou natolik mimořádné, aby je bylo možné za zvláštního zřetele hodné považovat. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel ve vlastní zemi terčem pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě rodinným příslušníkem takové osoby nebo existují jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.

Stěžovatel nikdy sám neuváděl, že by mu po návratu na Ukrajinu cokoli hrozilo a žádná taková skutečnost ani nevyšla v průběhu řízení najevo. Proto žalovaný a krajský soud správně dospěly k závěru, že stěžovateli nebrání ve vycestování žádné překážky vyjmenované v ustanovení § 91 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda bylo stěžovateli odepřeno právo před Městským soudem v Praze jednat, jak v kasační stížnosti tvrdil. Takto formulovaný důvod kasační stížnosti je možné podřadit pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (jiná vada řízení před soudem, mohla-li za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé).

Ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. umožňuje soudu rozhodnout o věci samé bez jednání kromě případů, kdy to účastníci shodně navrhli nebo s tím výslovně souhlasili, i tehdy, zůstanou-li nečinní i poté, co je jim doručena výzva předsedy senátu, zda s takovým postupem

souhlasí, s odpovídajícím poučením, pokud do dvou týdnů od jejího doručení neprojeví nesouhlas s takovým způsobem projednání věci. V takovém případě se má za to, že byl souhlas k rozhodnutí bez jednání udělen (tzv. právní fikce).

Stěžovateli byla výzva předsedy senátu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. obsahující náležité poučení doručena dne 12. 5. 2003. Protože ve stanovené lhůtě nijak neprojevil nesouhlas, nastala fikce souhlasu s takovým postupem. Městský soud byl za této situace oprávněn (při výslovném souhlasu druhého účastníka) rozhodnout ve věci, aniž nařídil jednání. V tomto případě se jedná o zákonem připuštěnou možnost, nikoli povinnost tímto způsobem rozhodnout. Dospěl-li by soud projednávající danou věc k závěru, že je k jejímu náležitému objasnění třeba provést ještě dokazování, může jednání nařídít. Z obsahu správního spisu je však zřejmé, že není pravdou, že by povaha věci něco takového vyžadovala, jak tvrdil stěžovatel v kasační stížnosti. Stěžovatel měl v postavení žadatele o azyl v průběhu správního řízení opakovaně příležitost vylíčit svůj příběh a osvětlit jak své motivy odchodu z vlasti, tak i důvody, pro které o azyl v České republice požádal (v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu, vlastnoručně psaných důvodech žádosti a v pohovoru s pracovníkem žalovaného). Stěžovatel sdělil, co sám uznal za vhodné a pro posouzení jeho žádosti důležité, a v závěru pohovoru výslovně uvedl, že již nic dalšího dodat nechce. Vzhledem k tomu, že žalovaný ani krajský soud jeho tvrzení nijak nezpochybnil a naopak z nich vycházely, nebylo dalšího dokazování třeba. Na tomto místě je ještě vhodné připomenout, že při přezkoumávání napadeného rozhodnutí správního orgánu vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), skutkové novoty se nepřipouštějí. Nejvyšší správní soud neshledal, že by byl stěžovatel zkrácen na svém právu jednat před soudem, a proto nepovažuje důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. za naplněný.

Z podobných důvodů, jako byly právě naznačeny, tedy že měl stěžovatel v průběhu správního řízení dostatek příležitostí se k věci vyjádřit, neshledal Nejvyšší správní soud žádného opodstatnění pro jeho další výsledek, a proto jeho důkaznímu návrhu nevyhověl a takový důkaz neprovedl.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze přezkoumal všechny výroky rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů. Jeho rozhodnutí spočívá na důvodech, které opodstatňují závěr o nedůvodnosti žaloby. Byla aplikována správná ustanovení zákona o azylu a byla i bezvadně vyložena. Jelikož žádná z výtek uplatněných v kasační stížnosti nebyla shledána důvodnou, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud rovněž vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde se o kasační stížnosti rozhoduje přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení.

Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady v řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Krajský soud ustanovil stěžovateli pro toto řízení zástupcem advokátku; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto určil odměnu advokátky takto: 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé [§ 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a 2 x paušální náhrada výdajů na poštovné, hovorné a přepravné, tj. 2 x 75 Kč, tedy celkem 2150 Kč. Odměna jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu, neboť jde o zastupování v řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu